

Datum: 21.06.2022

Medij: Biznis&Finansije

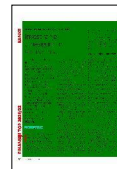
Rubrika Banke

Autori: Milica Rilak

Teme: Ministarstvo privrede; Milan Ljušić; Fond za razvoj; Ekonomija/Privreda

Napomena:

Površina: 945

Naslov: Investiranje u nesigurnim vremenima

Strana: 52,53

DUGOROČNI KREDITI ZA PRIVREDU

Investiranje u nesigurnim vremenima

Zahvaljujući kreditnoj liniji Evropske investicione banke (EIB) vrednoj 90 miliona evra, domaćim mikro, malim i srednjim preduzećima po prvi put su na dohvat ruke povoljni dugoročni investicioni krediti na do 12 godina otplate, sa grejs periodom do dve godine. Rok za prijavu Fondu za razvoj traje do 30. juna, ali sada, kada dostupnost novca više nije pitanje, na stolu je nova dilema – da li se dugoročno zaduživati u jeku globalne krize izazvane ratom u Ukrajini.

Piše: Milica Rilak

Investicioni program koji Ministarstvo privrede i Fond za razvoj sprovode iz sredstava EIB nazvan je „Oporavak i razvoj“, a namenjen je mikro, malim i srednjim preduzećima, kao i kompanijama srednje tržišne kapitalizacije (MidCap) iz praktično svih industrija. Minimalan iznos kredita po

ovom programu je milion dinara, a maksimalan 290 miliona dinara. Ono što je novina su rokovi otplate - u ponudi su krediti na 12 godina sa grejs periodom do dve godine i na šest godina sa grejs periodom do godinu dana. Za kredit na 12 godina kamatna stopa je 1,5 odsto, dok je za kredit od šest godina kamatna stopa 0,9 odsto.

„Program ‘Oporavak i razvoj’ je podržan zajmom od 200 miliona evra koga je EIB potpisao sa Fondom za razvoj Srbije za brži oporavak malih i srednjih preduzeća. Očekuje se da će ova sredstva ubrzati oporavak privatnog sektora u Srbiji, podstaći ekonomske aktivnosti, zaštititi preko 47.000 radnih mesta i stvoriti uslove za otvaranje 5.500 novih“, rekao je za B&F Mateo Rivelini, šef divizije EIB Global za zemlje u procesu proširenja - Zapadni Balkan i Tursku.

Državni sekretar u Ministarstvu privrede Milan Ljušić podsetio je da su pregovori sa EIB oko kreditne linije od 200 miliona evra započeti u vreme pandemije.

„Cilj je bio da se privrednim subjektima pomogne da prevaziđu poteškoće, omogući finansijska podrška za održavanje likvidnosti i obrtna sredstva. Ujedno je deo sredstava iz te kreditne linije bio predviđen za dodelu povoljnih kreditnih sredstava privrednim subjektima za realizaciju investicionih ulaganja, koja će ubrzati oporavak i rast privredne aktivnosti u Srbiji u otežanim ekonomskim uslovima tokom i neposredno nakon pandemije“, rekao je Ljušić za B&F i naglasio da se radi o prvoj kreditnoj

liniji koju je Fond za razvoj ikada realizovao sa EIB.

„Sami pregovori za ovu kreditnu liniju su bili veoma složeni i dugo su trajali, ali je sada stvoren uslov da se u budućnosti, na obostrano zadovoljstvo, saradnja sa tom međunarodnom finansijskom institucijom nastavi“, kaže Ljušić.

Zaduživanje tokom krize?

Zainteresovani mogu da konkurišu za korišćenje sredstava za čitav niz investicionih poduhvata: kupovinu, izgradnju, dogradnju, rekonstrukciju, adaptaciju, sanaciju, investiciono održavanje prostora za obavljanje delatnosti, skladišnog prostora i smeštajnih kapaciteta u turizmu - osim kupovine zemljišta. Mogu zatražiti sredstva za kupovinu nove ili polovne opreme, uključujući alate i dostavna vozila, ali i kupovinu računarske opreme ili nabavku softvera.

Koliko će biti interesovanje naših privrednika za ovaj program znaće se do kraja juna, kada ističe rok za prijavu po javnom pozivu. Činjenica je, međutim, da su se na kovid krizu nadovezale posledice rata u Ukrajini i opšta neizvesnost, a iz globalnih finansijskih centara stižu poruke da će krediti poskupeti jer „nema više jeftinog novca“. Naši sagovornici, ipak, ukazuju na to da zainteresovanih za investiranje ima i u nesigurnim vremenima, i da zato treba obratiti pažnju na ostale faktore koji bi mogli da utiču na njihove odluke.

„Duži rok otplate kredita je nešto što je do sada nedostajalo na tržištu“, naglasio je Ljušić, dok analize EIB pokazuju koliki je jaz između potreba mikro, malih i srednjih preduzeća u ovom delu Evrope za povoljnim pozajmicama, i njihove mogućnosti da do njih dođu.

Rivelini ukazuje na istraživanja bankarskog kreditiranja u regionu centralne, istočne i jugoistočne Evrope (CESEE) koje je sprovedla EIB, a koje je pokazalo da oko 34 odsto malih i srednjih preduzeća na Zapadnom

Datum: 21.06.2022

Medij: Biznis&Finansije

Rubrika: Banke

Autori: Milica Rilak

Teme: Ministarstvo privrede; Milan Ljušić; Fond za razvoj; Ekonomija/Privreda

Napomena:

Površina: 945

Naslov: Investiranje u nesigurnim vremenima

Strana: 52,53

Milan Ljušić

Mateo Rivelini

Balkanu ima ograničenu mogućnost uzimanja kredita. Anketirane kompanije kao glavne prepreke prepoznale su pre svega nepovoljne kamatne stope, zatim nedovoljan iznos kredita u odnosu na traženi i složenost procedura. Analiza EIB pokazala je i da je, tokom pandemije, 70 odsto preduzeća zabeležilo pad likvidnosti.

„Zahvaljujući merama državne politike bez presedana, stečajni u regionu su držani pod kontrolom. Imajući u vidu najnoviju tragičnu situaciju u Ukrajini, važno je sačuvati ciljanu i dobro izbalansiranu podršku politike, naročito za preduzeća koja su direktno ili indirektno pogođena šokom, a pogotovo za ona koja su više orijentisana na izvoz i inovativna preduzeća“, rekao nam je Rivelini.

U šta uložiti novac od kredita

Lista delatnosti kojima mogu da se bave podnosioci zahteva za kredit iz programa „Oporavak i razvoj“ proteže se na 11 strana, tako da praktično nema ograničenja u tom pogledu, ali zato ima kada je reč o nameni sredstava. Novac iz ovog programa ne može se koristiti za kupovinu ili izgradnju objekata i opreme radi prodaje ili rentiranja, kupovinu poslovnog prostora za ad-

ministrativne poslove ili kupovinu drugih preduzeća, osim u slučaju da se radi o čistoj kupovini objekata ili opreme.

Takođe, visina odobrenog kredita ne može biti veća od 75 odsto opravdanih troškova iz predračunske vrednosti investicionog ulaganja, niti od visine poslovnih prihoda po poslednjem predatom finansijskom izveštaju. Od budućih korisnika kredita traže se i instrumenti obezbeđenja – garancije, odnosno avalirane menice poslovne banke ili hipoteke prvog reda na nepokretnostima. Kada je reč o kreditu na šest godina, instrumenti obezbeđenja su i zaloga na postojećoj proizvodnoj opremi, kao i menica i menično ovlašćenje solidarnog jemca.

Na pitanje kako je napravljen balans između potreba korisnika sa jedne i potrebe za obezbeđenjem tih kredita sa druge strane, pošto privrednici često zameraju poslovnim bankama na prestrogim zahtevima kada je reč o sredstvima obezbeđenja, državni sekretar Ljušić odgovara da se Fond za razvoj uvek trudi da maksimalno izađe u susret privrednicima, a da su zahtevi za sredstvima obezbeđenja posebno relaksirani za one privredne subjekte iz nerazvijenih područja.

Mateo Rivelini, sa druge strane, skreće pažnju da je pandemija COVID-19 najviše pogodila uslužne delatnosti u oblasti transporta, turizma, cateringa i organizacije događaja. „Neka od preduzeća morala su da na određeno vreme obustave svoje poslovanje, pa očekujemo velik broj zahteva iz tih sektora“, rekao je i podsetio da će moći da se nabavi i računarska oprema i softver. Kada je reč o investicijama za koje bi preduzećima mogao da zatreba kredit iz linije „Oporavak i razvoj“, ukazao je na to da više od 40 odsto preduzeća u EU investira kako bi svoje poslovanje zaštitilo od uticaja klimatskih promena ili radi smanjenja emisije ugljen dioksida.

Rivelini nam je najavio i da se EIB priprema da zvanično pokrene podsticajni zajam sa društvenim uticajem u Srbiji, sa ciljem da podrži preduzeća koja nastoje da ljude iz osetljivih društvenih grupa zaposle za stalno. Taj zajam, kako je rekao, podrazumeva finansijske olakšice za otplatu kredita za preduzeća koja ispunjavaju te ciljeve i teže da daju dugoročni doprinos društvenom razvoju. EIB je, inače, otvorio novi ogranak za zemlje izvan EU kako bi dodatno podržao zelenu i digitalnu tranziciju kroz razvoj ključnih projekata i veći broj eksperata na terenu.

